...ZITUNG...

Рік II. ч. 74. (2... Субота 5. квітня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Переможний похід німців в Африці

БЕРЛІН, 4. IV. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

2. IV. продовжувалася погоня за англійцями, що їх німецькі та італійські відділи відкинули біля **Марса ель-Брека**. Німецькі та італійські відділи захопили **Аджедабію** і досягли **Цутіни**. Ворог поспішно втікає на північ. У полон попало значне число англійців. Німецькі та італійські частини захопили також значну кількість панцирних і звичайних самоходів. Власні втрати — незвичайно малі.

Новий подвиг італійського летунства

РИМ, 4. IV. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На **грецькому фронті** артилерійська діяльність.

Ескадри італійського военного летунства бомбардували морську базу **Вольо** та важний запасний центр **Фльорину**. В повітряних боях зістрілено два ворожі літаки. Пропали 3 італійські літаки.

У східній частині **Середземного Моря** італійські бомбовики й торпедолітаки заатакували морський транспорт, що плив під сильною охороною. Не зважаючи на нагальну протилетунську оборону поцілено й затоплено 5 великих пароплавів. Всі італійські літаки вернулися до своїх баз.

Літаки німецького летунського корпусу заатакували на захід від **Крети** інший ворожий транспорт під охороною. На 8.000-тоновому кораблі спричинено пожежу та затоплено його, другий пароплав містоти 8.000 тон поцілено двома бомбами важкого калібру та мабуть затоплено.

У східній Африці італійські війська залишили **Асмару**, щоб оминути вороже бомбардування, яке спричинило сотні жертв серед італійського й місцевого населення. На нових становищах розгорівся бій наново.

Італійське й німецьке летунство обкидало з великим успіхом ворожі батави, що відступали на північ.

Кордони Югославії щільно замкнені

ШЕГЕД, 4. IV. — Югославія щільно замкнула свої границі. За вістками, що надійшли до тутешньої військової влади, граничні укріплення позаймали югославянські вояки у военному озброєнні. Югославянська влада переводить також і інші військові приготування якнайбільше інтенсивно.

Хорвати проти втягання до війни

ЗАГРЕБ, 4. IV. — Як подає „Грватскі Гляс" зі Спліту, тамошній епископ д-р Бонефаціо видав пастирський лист. В ньому пише м. ін.: „Настали такі обставини, що також Югославія, і тимсамим і Хорватія можуть бути втягнені до війни, хоч ніхто з **хорватів цього не бажає.** Владика взиває в свому пастирському листі вірних до молитви за відвернення війни і привернення світові мира.

Сербські терористи шаліють

МАДЯРБОЛІ, 4. IV. — Німецькі селяни, що походять з місцевости Ільока над мадярсько-югославянським кордоном, оповідають, що по другому боці кордону в Югославії можна було завважити від ночі на вівторок пожежу ряду господарств, що належать до німецьких хліборобів. Тому, що югославяни обсадили також усі тамошні кордонні переходи військовими станицями, тільки двом німцям вдалося втекти на мадярську територію. Ці втікачі повідомляють про зорганізований терор проти німців.

Проти военної політики Рузвелта

САН ФРАНЦІСКО, 4. IV. — Відомий найбільш загорілий противник военної політики през. Рузвелта, сенатор Най, почав у Сан Франціску низку відчитів проти чинної участи Америки в теперішній війні. Він має намір відбути свої відчити в 6 стейтах. Перед численною публикою заявив сенатор Най, що в інтересі Америки не лежить брати участь у конфлікті та запротестував проти военної пропаганди, що її поширюють на те, щоб викликати ненависть до великодержав оси. Він з глумом зясував аргументи Рузвелта про здогадний замах тоталітарних держав на Америку та пригадав, що британська імперія здобувала терени в постійних нападах продовж 300 літ. Вкінці він підкреслив, що американський інтервенціонізм не має ніяких моральних підстав, його підбехтує брехлива пропаґанда, що є на услугах невеликої англійсько - жидівської кліки .

Озброєння союзу „Четників"

ТЕМЕШВАР, 4. IV. — Добровольча організація сербських „Четників" — як повідомляють з югославянського пограниччя дістала зброю й муніцію. Тільки в одній місцевості Ботшар роздано між четників 400 крісів і кілька тисяч штук амуніції.

Справність щоденного життя

Краків, 4. квітня 1941 р.

Щоденне життя людини, чи народу — це машина, що має свій точний рух-ритм. Як у цій машині хибне одне колісцятко на один міліметр, то вся машина починає проявляти спершу шорохи, а врешті-решт і зупиняється.

Докладність у щоденному житті людини, в її особистому і суспільному житті, без уваги на те, чи ця докладність досконала, чи безвладна,— сильно впливає на характер одиниці, на її солідність у щоденних великих і дрібних життевих справах. І яка одинниця, такий гурт, таке село, волость, місто, округа — уся країна.

Ця чеснота справности в щоденному житті одиниці в уряді, в гурті, у своїй канцелярія, у хаті, між приятелями, — у нас ще дуже кульгає. Українці безумовно вміють працювати, вони є непоганими урядовцями, відомо теж, що в українських установах зловживань майже ніколи не було. А проте нема сумніву, що в українській вдачі ще далеко не вкорінилися свідомість і почуття точности, солідности, швидкої і доброї полагоди справ. Памятаймо, що в нас, у нашій психольоґії, все ще покутує фатальне „забув, не знав, спізнився, кінь то знаття, якось то буде" — безсмертного Остапа Вишні, який витягав наверх ці „прикмети" на те, щоб ми отямились, поки не буде запізно. Століття пережитої займанщини дали остаточно товчок до конструктивної праці, але наші сусіди не служили нам прикладами, які могли б впоїти нам прикмети точности, докладности, справности, — а з ними й така прикмета характеру, як **дисципліна** в одиниці, у суспільстві.

Приходить нам на думку такий приклад докладности у своїх обовязках. Напередодні війни Німеччини проти Франції у лині 1870 року до кабінету маршала Мольтке увіходить один із його прибічних старшин і каже: „Ексцеленціє! Взаємини з Францією починають бути такі напружені, що не вадило б починати приготування до війни". На це Мольтке відповів: „Думаєте, що вже до того дійшло? Ну, то відчиніть четверту скриньку праворуч у цій шафці: там знайдете всі вказівки на ту можливість — усі готові й докладні".

Говорити в нас про передбачливість на далеку мету та солідну підготову до будучих завдань — можна лише при святочних нагодах, так мовити — для красномовної декорації. Для такої підготови потрібні саме такі риски вдачі, як зрівноваження, спокій духа, методичність, пляновість та впертість у виконуванні пляну, згідно з усіми його подробицями. Тимчасом у нас завжди ще покутує нахил до фразеольоґії, поверховности та хаотичного думання і хаотичної роботи.

Тепер знаменита пора, щоб перевишколювати себе, щоб нагинати свою вдачу та щоб у щоденному житті старатися виявляти ту точність, солідність і справність, яка в сумі змінить українську психіку: наблизить її до заходу.

М. О.

На східні теми

Nervus rerum Далекого Сходу

(З ПРИВОДУ ПОДОРОЖІ МІН. МАТСУОКИ).

Питання життєвого простору японського народу та завзята боротьба англьо-американського світа з потребами популяційної політики Японії — це головний невральгічний пункт Далекого Сходу.

Дилема ця висить над Далеким Сходом, як кривавий знак запиту.

Штивна дипльоматична чемність у Вашингтоні й Токіо, досить часті агресивні голоси преси — все це утворює ситуацію, в якій кожний малий інцидент може допровадити до вибуху конфлікту. Японія, пише японська преса, бажає собі виелімінування глитайської політики великих европейських держав на Далекому Сході, чим хоче дати змогу азійським народам свобідного розвитку. Гасло „Азія для азіятів“ в інтерпретації японців має бути оперте на такому новому ладі на Далекому Сході, в якому азійські народи були б вільні від пенетрації англьосаських держав.

Зате вже від 1907 року, себто від конфлікту з Японією в справі японської імігації до Зединених Держав Північної Америки, чільні політичні голови ЗДПА були заобсорбовані „японською небезпекою“. Кільканадцять разів густіша людність Японії в порівнанні з ЗДПА, зокрема в їх західніх стейтах, була природною підставою японської кольонізації. Каліфорнія вже мала великий відсоток японців, а Філіпіни, операційна підстава ЗДПА в їх азіятській експансії, що були значно ближчі від Японії ніж від Америки, могли бути дуже легко опановані Японією.

Американський імперіялізм і т. зв. „рух на захід“ збільшив заінтересування ЗДПА вже в кінці минулого століття Далеким Сходом Азії: панамський канал дав змогу легко перекидати сирівці і продукти промислових східніх стейтів на далекий азійський схід, який був для них далеким заходом. Вже Теодор Рузвелт, керманич імперіялістичної політики (1901—1908) ЗДПА сказав, що: „чим було Середземне море для цивілізації Риму, Атлянтійський океан для Европи, — тим буде Тихий океан для Північної Америки“. Японія цілком природно уважала Пацифік своїм життєвим простором. Еміграція японська розпочинається в 1866 році на Гавайські острови на підставі ґаранційної умови поміж японським урядом і гавайськими плянтаторами, але вже в 1897 році ЗДПА займають Гаваї та впроваджують заборону контрактувати японських робітників.

Японська еміграція кермується до Каліфорнії, на півострів Квантунґ, Корею і Манджурію.

Неможливість для японців кольонізувати терени, що їх мають американці, як рівнож заборона еміграції до Австралії, примусила японців шукати ближчих догідних теренів. Бо головною турботою японського державного життя є справа ульокування приросту й шукання незалежних джерел сирівців.

Сила японської експансії представляється в таких цифрах: у 1904 році Японія мала 47 міліонів мешканців, у 1913 році воно зросло до 53 міліонів, в 1929 р. 63 міліони, а в 1935 р. 72,5 міліонів. Всього населення разом з кольоніями, мандатами й Манджу-Куо нараховує Японія 137 міліонів мешканців.

Природний приріс населення в Японії в 1924 році рівнається 1,26%, в 1926 р. — 1,56%, а в 1935 р. — 1,88%. Пересічна густота населення на японських островах в 1935 році була 189 мешканців на 1 кв. клм. Територія властивої Японії є 382,500 кв. клм., інші приналежні території дають — 298,350 кв. км., та Манджу-Куо 1,304,400 кв. км.

В останніх роках виїздило з Японії пересічно коло 19.000 осіб річно. Одночасно Японія переводила дуже вміло внутрішню кольонізацію й вона доходила до значних розмірів. Одначе уважати Японію при великій густоті населення не можна за край перелюднений в нашому европейському понятті, бо продукційні сили Японії ростуть швидше ніж збільшується населення. Добрим симптомом є зменшення смертности, як рівнож зріст добробуту.

Проте такий стан вимагає кольосальної напруги господарської і політичної енергії, щоб задовольнити щораз зростаючі потреби країни.

Зріст продукційних сил вимагає ринків та сирівців. Японська промисловість у великій мірі залежна від чужих сирівців, при чому головна галузь японської промисловости — бавовняне виробництво — є залежне від сирівців, які ввозять з Британської Індії та ЗДПА.

Питанням господарської політики Японії є опанувати терени для продукції бавовни, черпання інших сирівців, потрібних у промислі, та ринки збуту. Таким близьким і догідним тереном є Китай з його приспаними необмеженими можливостями багатства у сирівці та як ринку збуту. Коли б збільшити покупну силу мешканців Китаю, так, щоби кожний китаєць купував тільки по кілька центиметрів бавовняного матеріялу річно, то не вистарчило би запасу цілого текстильного промислу світа, щоб задоволити той попит.

Знає про це добре теж англьо-американський світ, якому загрожує розріст японської промисловости, що семимилевими кроками йде вперед. І так у ділянці свого японського „тяжкого“ (з огляду на важність та вартість) промислу, який не має ще навіть 50 літ, японці досягли небувалих вислідів. При загально світовій консумції бавовняних виробів на 5,5 міліярдів ярдів річно, Японія покривала 2 міліярди, а Анґлія 2 міліярда 200 міліонів!

Політична й господарська могутність Японії, пильність, невисокий життєвий рівень та кольонізаційна пенетрація японця, переймають острахом анґльо-саксонську расу, яка тоді лучиться у спільному протияпонському фронті. Але Японія не є у світі самотня...

Л. Л-нич.

Військові приготування Югославії

РИМ, 4. IV. — Італійська пресова аґенція Стефані повідомляє: Подорожні, що минулої ночі прибули з Білгороду, впевняють, що югославянська мобілізація посунулася дальше впродовж минулого дня. На підставі докладних вказівок центральної влади покликаних розділюють відповідно до національної приналежности. Громадяни німецького роду позамикали в концентраційних таборах. Мадярів приділили до робітничих і піонірських частин, що поспішно будують стрілецькі рови й протилетунські схови вздовж болгарсько-румунської границі.

Неминучі наслідки катастрофальної політики

БРАТИСЛАВА, 4. IV. Словацький щоденник „Ґардіста“ називає нове становище югославянського уряду злочинном супроти народів Югославії. Він каже, що Югославія сама поставила себе поза скобками будови нової Европи. Годі оминути наслідків того. Воля цього уряду не відповідає становищу сербського народу, але також цілком не годиться зі становищем хорватського народу. Він повинен додержувати вірности великодержавам, що творять нову Европу. Хорватський нарід свідомий того. Треба сподіватися, що серед хорватського народу найдуться такі люди, що зуміють висловити волю народу. Словацький нарід бажає хорватам, щоби вони спромоглися на таке історичне рішення, яке перед двома роками завело Словаччину на шлях **свободи й щасливого майбутнього.** Словаки не проявляють ніякої ворожнечі до сербського народу, що бере на свої плечі вину через те, що остаточно збивається з лінії нової Европи.

Анґлійська армія в Греції

БЕРЛІН, 4. IV. — Згідно з повідомленням американської радіовисильні в Бостоні змоторизовані боєві частини й кілька дивізій піхоти зі складу анґлійської армії в Єгипті причалило до Греції і посунулося наперед від Солуня **до грецько-югославянської границі.** Те саме джерело оцінює силу анґлійських відділів на 75.000 людей. Ті дані доповнює американська пресова аґенція „Юнайтид Пресс“, що анґлійська армія на грецько - югославянській границі досягла в останніх тижнях від 150—200.000 людей.

Німецька велич

(Від нашого кореспондента)

Прага, у кінці березня 1941.

Так називається німецька історична вистава, що саме тепер відбувається в Празі. Вперше вона була відкрита в половині листопада м. р. в Мінхені. За короткий час оглянуло її там поверх 120 тисяч відвідувачів. На бажання протектора Нойрата виставу перенесли до Праги. Її святочне відкриття відбулося 15. березня, в день двохлітнього ювілею Протекторату Чехії і Моравії..

Вистава „Німецька Велич" є твором Альфреда Розенберга. Міститься вона у чеському Національному Музеї і займає цілий поверх. У першій салі, до якої вступаємо, виставлені мапи. Вони дуже цікаві, повчальні і в загальних рисах накреслюють характер цілої вистави. Всіх їх (у цій салі) девять і розміщені вони у такому порядку: 1. Розселення германських племен. 2. Держава часів Карла Великого (800—870). 3. Старо-німецька цісарська держава (1250), мапа, яка майже цілком подібна до військово-політичної европейської мапи сучасної доби. 4. Держава часів Карла IV (1356). 5. Розбиття Німеччини після вестфальського миру (1648). 6. Німецький Союз (1815). 7. Бісмаркова доба (1871—1918). 8. Німеччина після світової війни. 9 Мапа сучасної Німеччини разом з її европейськими спільниками.

Після саль вистава розміщена так: 1. Саля мап. 2. Германська держава. 3. Франконська держава. 4-5. Старонімецьке цісарство. 6. Німецький схід: Ганза та орден німецьких лицарів. 7. Передреформація — реформація — селянська війна. 8. Протиреформація — тридцятьлітня війна. 9. Прусія і Німеччина. 10. Австро-Угорщина і Німеччина. 11. Визвольні війни. 12. XIX століття і Бісмаркова доба. 13. Світова війна. 14. Геть з Версалем. 15. Велика Німеччина Адольфа Гітлера.

Поруч з визначними народніми провідниками, політиками, полководцями, цісарями і королями, на виставі займають належне місце також і чільніші провідники та творці німецького духа: фільософи, винахідники, поети, мистці, письменники, музики тощо.

Німеччина завсіди відзначалася найкраще розвиненою виставною технікою і славилася найліпшими організоторами різних вистав. Але вистава „Німецька Велич" перевищує собою всі подібні вистави, які досі відбувалися. На цій виставі в усій своїй повноті і льгічному звязку представлені цілі епохи з повним відзеркаленням життя тогочасної доби: архітектурою, плястикою, малярством, письменством, військовим ремеслом, народнім побутом, ремеслами, посудом, прикрасами, документами, прапорами, монетами.

Неначе в найбільш ідеальній фільмі на виставі перед очима глядача проходить довгий, двотисячлітній шлях, яким увесь час прямує німецький народ до своєї найвищої мети — до повного національного і духового обеднання та до поширення і забезпечення свого життевого простору. Вистава наглядно вказує на довгу і тяжку боротьбу, що її провадить німецький нарід від світанку своєї історії аж по сьогоднішню велику добу, якої ми свідками. Впродовж історії бували моменти, коли, здавалося, німецький нарід уже назавжди втратив свою ціль. (Доба після вестфальського миру 1648 р.). Але то тільки так здавалося. У таких хвилинах німецький нарід, як це показує його історія, буває найсильнішим. Тоді він кидається з новим запалом до нової боротьби і, звичайно ,осягає найкращі успіхи.

Крізь цілу виставу „Німецька Велич" червоною ниткою проходять такі думки: Впродовж усієї довгої історії доля чеського народу була тісно звязана з долею народу німецького. Німецький народ був завсіди сильний, коли він був зеднаний і занепадав ,коли ту єдність тратив. Коли німецька держава була слаба, тоді й ціла Европа була необеднана, розбита і навпаки. Спроба ворожого заходу розбити европейський центр та його експлоатування не повелася. По довгій перереві сьогодні зголосила Велика Німеччина свої права на спадщину по першому середньовічному німецькому цісарстві.

Не знаючи якслід німецької історії, яка мала такий великий вплив на цілу Европу, годі зрозуміти розвиток сучасних епохальних подій. Вистава „Німецька Велич" спостережливому і вдумливому відвідувачеві не одне доповнить і вияснить. Тому — то було б побажаним, щоб українці бодай ті, які перебувають у Протектораті, використали нагоду і відвідали цю виставу. Вистава потриває до 4. травня 1941. Відкрита вона щоденно від 9. до 20. години.

дк.

—o—

Матсуока відїхав з Риму

РИМ, 4. IV. — Міністер закордонних спр. цісарства Японії покинув у четвер в 10. год. столицю Італії. На двірці прощали достойного гостя італійський міністер закордонних справ ґр. Чяно, секретар фашистівської партії міністер Серена, державний підсекретар президії ради міністрів і в трьох міністерствах збройних сил, шеф ґен. штабу фашистівської міліції Стараче, ґубернатор Риму кн. Борґезе, німецький амбасадор фон Макензен, посли держав, що прилучилися до пакту трьох великодержав і численні достойники партії, державної влади й збройних сил. Мін. Матсуока, якому населення Риму в дорозі на двірець уладило оваційні маніфестації, попрощався незвичайно сердечно з приявними. Аж до самого відїзду розмовляв він із міністром закорд. справ ґр. Чяном. Вкінці оба міністри стиснули собі на прощання довго й сердечно руки, потім мін. Матсуока всів до окремого поїзду, що рушив помалу в дорогу серед звуків національних гимнів італійського й японського.

—o—

— ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ посол у Лондоні Рworks

— ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ посол у Лондоні Руботіч відбув конференцію в анґлійському міністерстві закордонних справ. Ця візита є у звязку з подіями на терені Югославії.

— ПАПА прийняв на прощальній авдієнції румунського посла при Апостольській Столиці, що відходить на становище представника Румунії при Квіриналі.

— В МАНІЛІ на Філіпінах відбулася нарада начальника анґлійських повітряних сил у Східній Африці, Роберта Боркс-Попема, й начальника штабу ґен. майора Івінґа з начальником східньо-азійської повітряної фльоти Злучених Держав.

БОГДАН ЛЕПКИЙ

45)

Крутіж

„З обох, голубе, з обох. І коли б так, чого я тобі не бажаю, виявилося, що все те, що ти говориш, брехня, або, коли б показалося, що ти нас у засідку тягнеш, то перше за все я тебе..." — і Босаковський завернув очима. — „Не хочу навіть казати, що я тоді з тобою зробив би", — докінчив.

„Не зробите, ваша милосте, не зробите, бо я не дурний".

„Гадаєш?"

„Знаю".

„Що?"

„Знаю, що доскочити можна на службі в її милості, Олени Нечаїхи. Це ж Хмельницького донька".

„Рідна".

„Найрідніша".

„Як бачу, тебе дійсно по голові не били".

„Ні".

„Отож розбудимо табор, поснідаєш собі і лягай спати, але під возом. Там буде найбезпечніше для тебе і для нас".

„Гадаєте, я вже не був на возі і під возом?" — відповів, здигаючи раменами Фтерапонт. — „Але думаю собі, що всетаки краще, зокрема для жінок, мати дах над головою. Тож поїдьмо у Слобідку. Вона недалечко відсіль".

„А люди там які?"

„Виговського. Та ще як побачать полковницю, то щирим серцем нас приймуть."

Босаковський надумувався хвилину. А тоді:

„Нехай буде. Послухаю тебе".

І валка переїхала в Слобідку.

XVI

Мисливський замочок, на якім приміщено Марусю Богатьківну, щоб її заховати від людей і зробити послушною для пана, Фалдовського, стояв на невеличкому острові серед великого ставу. Став цей, то розливався широким плесом, то губився у трощі й шуварах, щоб за ними знов блиснути срібним зерклом води. У його хвилях плюскалася сила силенна всякої риби, а в трощі та в комишах виводилися цілі стада водної птиці. Рибаки цілими возами вивозили звідтіля рибу, а хлопці назбирували цілі коші качачих яєць. Одно і друге продавалося у городі за безцін.

Кругом ставу, як далеко оком кинеш, непрохідні, місцями сокирою ще неткнуті ліси. В лісах звіря і лісової птиці безліч.

Туди то приїздив власник цього майна на лови. І тоді в мисливськім замку гучно було і бучно, бо пан Фалдовський любив забавитися широко, а гості його також.

Саме небаром мали відбутися там такі лови. Чекали тільки, щоб замерзла земля та щоб упала понова*), бо осінь випала дощева, а околиця і без того була мокра. Скрізь багато теплячин і зрадливих баюр, у яких чорти сидять і тягнуть мисливого за ногу. В замочку заздалегідь підновлено кімнати, порозвішувано по стінах килими й зброю, а на полицях порозставлювано дорогу посуду. В пивниці чекали меди й вина, в „аптичці" горівку і наливки всілякі, старий дворецький з ранку до ночі тунцював по дворі так, як „вельможний пан" любить. А що доброї забави без гарних жінок нема, так заушники Фалдовського і про них подбали. Вишукали в його добрах кілька гарних дівчат та молодиць і три-

*) Свіжий сніг.

З голосів преси

Бездоріжжя пропаґанди

„Берлінер Берзен Цайтунг" присвячує статтю англійській дійсності, яка, на погляд автора, все більше критична. Погано з довозом харчів, ще гірше — з кормом для худоби. Англ. міністр хліборобства звернувся до селян із закликом ,щоб вирізали 50 відс. свого живого інвентаря, бо міністерство мусітиме знову редукувати приділи кормовини. Широкі англійські маси все більше недоїдають і нервово виснажені затяжною війною та бомбардуванням. У боротьбі з цими загрозливими настроями приходить знову з допомогою англійська пропаганда, яка у видумках та бадьорих заповідях досягла вже фантастичних вершин. Отже день-у-день замрячують голови населення вістками про якісь небувалі перемоги ,про велитенські розміри американської допомоги і врешті про могутні удари англійського летунства по Німеччині. Так, напр. англійське міністерство летунства повідомило офіційно, що при одному налеті на Бремен згинуло 1000 осіб і 7.000 було ранено! Але вже й такі фантастичні видумки не вистачають. Отже англ. пропаганда береться заповідати скорий кінець війни, в якій переможе... очевидно Англія. Вслід за цим — заповідає ця пропаґанда — треба пережити лихо нинішних буднів, бо після війни... німцям буде куди гірше жити, ніж нині англійцям.

В розмалюванні розкішних блахманів майбутнього беруть усе частіше участь англійські міністри, що хочуть скріпити витривалість свого населення підсиленням ненависти до німців та міражами нещадної „пімсти". У збомбардованому Глеcґоу промовляв до пригноблених і зневірених мешканців лорд печати Етли, впевняючи їх свято, що після війни „у новому світі не буде вже ніяких війн і ніякої нужди".

„Етли заповів прихід нової Европи, в якій всі народи житимуть власним питомим життям у спокої та мирі, але тут же зазначує: „Хочемо такої Европи і такого світу, в якому всім буде добре житися, але не вірю, що добробут і високий життевий рівень можна буде погодити з господарським самовдоволенням кожної нації". Іншими словами: добробут і високий життевий рівень були б у повоєнному світі, під опікою Англії, не загальним явищем, але привілеєм британсько-жидівської плютократії та їхніх оплачуваних попихачів.

Те, на що міністр Етли натякує все ще досить обережно, проголосили ясно вже давно польські сателіти Черчіля та деякі британські парляментаристи. Альфою й омеґою всіх їхніх пророцтв є обезсилення, обезправнення, розшматування та поневолення Німеччини! Пан Сікорскі домагається Позену, Поморя та Сх. Прусії, а посол Бернес заявляє, що після війни обійдуться з Німеччиною куди гірше, ніж у 1918 р. Інший посол Мек Івен пише у „Спектейтер"-і таке: „У Версалі шкодували надмірно Німеччину. Перш за все були надмірно уступчиві при оцінці німецької національної едности" і „не робили ніякої спроби, щоб Німеччину розшматувати на окремі куснї". Цим разом хоче „вельмишановний" мистер Мек Івен не допустити, щоб повторилося це занедбання, коли пише: „Не існує доброї, чи поганої Німеччини, але тільки сильна, або слаба, і Европа тільки тоді житиме у мирі, якщо Німеччина буде кволa. Не йде також про те, щоб німецький нарід відірвати від його уряду, ні, це мало б лише хвилеве значіння, бо дійсне зло лежить у самих цих людях.. Тому вважаю вершком нерозуму товкмачити німцям ,що після війни оставимо їм самим рішення, чи захочуть вони жити в одній, обеднаній німецькій державі, чи ні. Ми знаємо надто добре, або повинні хоча б знати, на що вони в такому випадку рішилися б".

Отже цей британський апостол ненависти знає прегарно ,що німецький нарід тримається твердо своєї тяжко виборено̂ї едности. Тому тим більше характеристичне лондонське розуміння права про самовизначення, або „демократію", яка домагається розшматувати німецьку державу. Його нібито турбота, що англійський уряд міг би мати в тій справі іншу думку, є тільки погано відіграною комедією. Зрештою такі вискоки, як Сікорского, Бернеса та Мек Івена, не перейшли б ніколи через сито лондонської цензури, якщо не відповідали б аґітаційним та політичним намірам Черчіля. Для нас корисно чути це й знати про це. Знаємо тепер ясно, що Англія для нас придумала. Ми заховуємо це холодно і незабутньо в самому серці й продовжуємо наш бій у свідомості, що один впасти мусить. Нестримні вибухи англійської ненависти і оскаженілости можуть лише скріпити нас у пересвідченні, що Англія вже падає".

Анґлія впаде. В це вірять усі молоді народи Европи, що в перемозі Німеччини бачать перекреслення злочинів та насильств версальського договору.

Правда про бій коло Крети

Анґлійська пропаґанда наробила в останніх днях багато шуму навколо морського бою англійської ескадри з італійською на південь від Крети. Кореспондент **„Дойче Альгем. Цтг."** передає тепер із Риму, на основі звідомлень англійської адміралії, дійсну картину цього бою. Отже на ділі не був це бій двох ескадр, а тільки напад англійської ескадри на частину італійської, яка відділилася від головних сил для охорони одного ушкодженого в попереднім бою італійського кружляка. Англійський напад відбувся вночі й у ньому втратили італійці три кружляки і два торпедовці. Очевидно, англійці також втратили один кружляк і один літаконосець, що стверджено понад усякий сумнів. Наскільки пошкодили італійці в бою інші англійські кораблі, дотепер не вдалося ствердити, бо англійська пропаґанда, як звичайно, вибріхується:

„Лондонське радіо за старою звичкою підвищило італійські втрати до необмежених розмірів. Так, напр., англійська пропаґанда затопила й четвертий італійський кружляк „Бандє Нере" і за допомогою паперу та радія ушкодила ще й один італійський лінійний корабель. Тимчасом так цей кружляк, як і лінійний корабель не потерпіли ніякої шкоди й кожного моменту готові до бою. Три затоплені італійські кружляки належать до т. зв. середньої, цебто уошинґтонської, кляси й разом із сімома кружляками того самого типу входили в склад кружлякової частини італійської фльоти, що має ще двадцять два кружляки. Далі довелося Італії втратити два торпедовці із загального числа 60 торпедовців італійської фльоти.

Італійські воєнні кораблі легкого й середнього типу пішли отже відважно в наступ на британські та грецькі морські бази й з успіхом перевели свої операції. Італійська воєнна фльота ще раз доказала, що утримає в своїх руках ініціятиву й що при змінному щасті кожної морської війни не лякається навіть переважних сил ворога. Італійська повітряна й морська фльота далі атакують ворога й перешкоджують Анґлії у її спробах перепливати морський шлях з Александрії через Крету в Еґейське море та до грецьких надбережних портів".

—o—

мали їх у панськім дорі, в Малині, де для них шили розкішні вбрання та приучували, як мають поводитися з панами.

Жертвою того свята впала також Маруся Богатьківна. Прислужники Фалдовського вже давніше помітили незвичайну вроду, закинули сітку і зловили дорогу рибку. А що в Малині мала Маруся свояків і знайомих, то заздалегідь вивезли її у лісову пустельню. Тут вона була відрізана від світа, бо в лісах не було твердої дороги, а небагато людей знало навіть, де той замочок стоїть і куди до нього дістатися. Запрошені на лови приїздили на конях, їх супроводжали панські гайдуки й лісова сторожа, а через став перевозив їх човном ставничий. Як же тоді дістатися кому до Марусі й як їй думати про втечу?

Сиділа вона, мов пташка в золоченій клітці, з жахом думаючи про тую днину, коли до замочка заїде Фалдовський і — пічнуться лови. Доглядали її, як зіницю ока, навшпиньках ходили коло неї, вона сердилася зразу, не хотіла їсти, кидала посудою, грозила, що відбере собі життя та по кількох днях збайдужніла і здавалося, що погодилася зі своєю долею.

За товаришку дали їй Палашку, підстаркувату вже дівчину, колись красуню і розкішницю панську, тепер здавалося жінку, готову на все. Палашка днювала й ночувала біля Марусі й ні на хвилиночку не відступала від неї. „Ясочко моя, королівно заморська, сонінько наше красне", яких влесливих слів не підбірала, з якими прислугами не відзивалася до неї. Гидувала Палашкою, як прислужницею діявольською і дивилася на неї, як на свого ворога найлютішого. Але минув день-другий і стала привикати до неї, тимбільше, що Палашка розказувала їй про своє минуле, про свою власну кривду і тим оповіданням розбудила спочуття в серці дівчини.

„Гадаєш, донечко, що я з власної волі настаю на твою честь, що не знаю, який це гріх і кари Божої не боюся? Ні, серце, ні, я мушу. Замкнули мене, як звірюку в клітці і роби, що тобі скажуть. Таж із цеї тюрми не то чоловікові, але й миші проти їх волі не вийти. Бачила який високий частокіл, а за ним вал, а за валом рів, а там вода, як море? І втікай! Куди? Хіба на другий світ. Ми тут, донцю, гірше, ніж у каторзі турецькій".

„То що ж мені діяти, порадьте!" — просила, заливаючися слізми, Маруся.

Палашка мовчала.

„Порадьте, бо голову собі об мур розчерепплю".

„А Бога ти не боїшся? А життя і вроди тобі не жаль?"

„Що мені по зогидженій вроді, що по зневіченім життю, — краща смерть нагла!"

„Ні, дитино, все таки життя краще. Знаємо, як воно »тут«, а не відаємо, як »там«. Життя Бог дав і тільки Бог може його відібрати".

Вечір тулився до стін, а вони притулилися до себе, не ворогували, спільна недоля подругами їх зробила.

Від ставу така імла насувала, що здавалося повидавлює шибки у вікнах. В світлиці чимраз темніше ставало. Лиш на коминку букова колода тліла і сичали осикові поліна.

Два жіночі голоси, як дві птахи в негоду тихесенько квилили. Нарікали на свою недолю, на змарнований талан. Дві людські душі псалом кривди співали: одна, як голуб біла, друга з підбитим крилом, заболоченим і обагреним кровю.

„Потерпи, донечко, потерпи", — казала ця друга, — „терпіння і біль, це наше діло жінок. Його нам у житті не минути".

(Далі буде).

Жіночі справи

Робота на черзі

(Жіночим Секціям до відома і під увагу).

Є це організація і переведення діточих садків. Цю роботу у значній мірі, а то й майже зовсім доведеться перевести жіноцтву чи то вже зорганізованому у Жіночі Секції чи й не зорганізованому, значить поодиноким жінкам, які мають зрозуміння для тієї справи, може й трохи досвіду, а ще найбільше відчуття і вродженого інстинкту.

Найбільше праці до цієї справи доведеться доложити Окружним Жіночим Секціям, бо фірмувати цю справу будуть УДК, а приділена вона до культурно - освітніх референтів. — Ото ж Окружні Ж. С. увійдуть у порозуміння з тими референтурами та поділяться з ними працею.

Саме жінкам доведеться здебільша зайнятися організацією дитячих садків по селах, тобто перевести серед селянок пропаганду за діточими садками, вияснити потребу їх та користь, переконати матерей, щоб свою дітвору до садка посилали. — Справа ця не буде важкою по тих селах, де вже при УОТ-ах істнують місцеві Жіночі Секції. Там де тих Секцій немає прийдеться може більше попрацювати, але увійшовши вже раз у контакт з жінками можна буде їх використати і для зорганізування їх у Жіночі Секції.

Крім пропаганди, тим, що вже в тій справі вйдуть на села, треба буде зразу подбати і про підшукання відповідного приміщення для садка, а також наладнати доживлювання дітвори у садку, що сьогодня є більш ніж коли важною справою. Також і про те, щоб діти мали відповідні гігієнічні умовини у садку треба буде подумати. Брак мила та інших середників до миття був усе по наших селах, а сьогодні то вже нема що й казати. Хто знає, чи не доведеться в деяких селах навчити жінок варити мило домашнім способом, щоб тим способом забезпечити чистоту одежі та тіла дітей, що є одною з перших вимог у садках, аби не розносилася всяка погань та хвороби.

Правдоподібно, культурно-освітні референти УДК застережуть за собою право педагогічного нагляду над роботою в садку та добір садівничок. Здебільша мабуть вони й переведуть вишкіл садівничок, але й тут не обійдеться без співпраці жіноцтва. Коли на курс садівничок збереться жіноча молодь з околиць, то не кому іншому, а жінкам випадає нею заопікуватись, подбати про її розміщення, а нераз і прохарчовання. Напевно треба буде в тягу курсу не одній з його учасниць і порадити і допомогти. Мають це бути виховниці тих найменших, тих, у чийй душі можна залишити глибокий слід на все життя — отже треба приглянутись тим виховницям яким віддамо в руки таку ніжну, таку цінну істоту як дитина з якої має потім вирости цінна одиниця для народу. Жінка — жінку краще розуміє і знає, а тому такий жіночий нагляд над майбутніми курсантками не буде зайвим і за нього напевно будуть вдячні організатори курсу.

І в часі тривання курсу жіноче око і поради будуть необхідні. З якими то нераз трудощами зустрічається садівничка, які нераз несподівані конфлікти і непорозуміння виринають між нею і родичами і дуже часто саме жінкам легче буде поладити цю справу ніж кому іншому — зокрема тоді, як є в селі місцева Ж. Секція при УОТ.

Ось чому наше жіноцтво не сміє легковажити справи дитячих садків, ось чому воно з повною відповідальністю має забратися до найактивнішої співпраці докладаючи всіх зусиль, щоб ця справа в тому році пройшла з найбільшими осягами. — Легчою вона буде може в цьому році як у минулому тому, бо визначені відповідні [illegible] дитячі садки, що потребують тієї допомоги.

Хай же вже сьогодні жіноцтво наше поставиться до тієї справи з пильною увагою, хай негайно, пляново і систематично збереться до праці та зголошується до розпорядимости УДК чи Делегатур. Притому нехай не спиняє декого може надто амбітного, що не Жіночі Секції цю справу фірмуватимуть. Справа не у фірмі, а у свідомості добре виконаного громадянського і національного обовязку і напевно саме почуття відповідальности і обовязку кермуватиме тими, що за справу візьмуться, а це й буде запорукою її осягів.

Х. К.

—o—

Рівновага духа

Війна й усі її наслідки вибили сьогодня всю нашу суспільність зі звичайної колії життя та поставили всіх громадян перед новими обовязками і завданнями.

Нові обовязки і форми життя припали і більшости нашого жіноцтва і то і як одиницям приватним так і зорганізованому загалові. Зміни настали і в нашому життю родинному і в щоденних господарських обовязках, які припадають жінці і в життю товариському. Та на жаль треба признатися, що не всі наші жінки поставились до тих змін з належним зрозумінням хвилі і не всі вміють у нових обставинах пристосуватись та зберегти може більш ніж коли потрібну сьогодня рівновагу духа. Виною передусім тут наше зле колишнє виховання, яке не підготувало нашого жіноцтва до витревалости, життєздатности та відпорности.

Те, що сьогодня треба часом обмежити свої особисті забаганки (не все навіть через недостачу гроша), що не можна скажім сьогодня мати відповідної для кожного випадку сукні, чи капелюха або черевик, виводить деяких наших елеґанток з рівноваги і відбирає їм навіть охоту до товариства вийти чи з якоїсь імпрези або розваги скористати. Те, що сьогодня треба обійтися без якихось незвичайних страв чи тортів на приняття викликає занепад і так мало розвиненого у нас товариського співжиття. Те що сьогодня не кожний може користуватись прислугою в домашніх роботах, а частину або й усю домашню працю доводиться виконувати самому — це до решти висилює наших пань. Виконування різних, дрібних домашніх праць здається декому з них таким неймовірним тягарем, що вони відмовляються від праці в товариствах чи загалом від громадських обовязків. Є це ненормальні, шкідливі, а навіть осуду гідні явища.

Певно, що це не надто приємно стояти в черзі за приділовими продуктами, не могти купити всього того і в такій кількості як хотілося б, або щадити ложку цукру чи товщу, щоб страву уліпшити. Але не є це ніякою трагедією, над якою треба б цілий день зітхати, охкати та бідкатись, затроюючи собі й цілій хаті настрій та життя. Хай би такі наші господині подумали над тим, що і перед війною для більшости менш заможного жіноцтва кожна зайва ложка чи пара дек були буджетовою проблемою, що й перед війною не одна наша середньо-заможна господиня йшла пару вулиць далі, щоб купити ту чи іншу річ на пару сотиків дешевше, що й перед війною для більшости жінок і то жінок інтелігентних і з товариства нова сукня, капелюх чи черевик (не кажу вже про плащ чи футро), були поважною фінансовою проблемою, бо мусіли самі собі на них заробити. Одначе всі ці жінки жили, любили товариство і розваги та не були й злими громадянками. Хоча й не все може займали вони провідні становища, але дрібна і буденна громадська праця, яку вони виконували, не була менш корисною чи потрібною. І ось бачимо, що й сьогодня знову ж ці жінки, не зважаючи на воєнну хуртовину, ведуть не одну корисну роботу. Знаходять вони й поза господарськими, родинними чи й зарібковими обовязками час на товариське життя і на громадську працю. Не притяжують вони життя свого оточення охами та ахами, навпаки стараються розвязати та заспокоїти своїх ближніх та й загал. Чи ж не варті вони пошани, не гідні наслідування?

Зберегти рівновагу духа — це нинішній обовязок кожної жінки дружини, матері і громадянки. Мати мусить подбати про те, щоб діти її якнайменше відчули недостачі сьогоднішнього життя, дружина має бути саме у ці часи насправді добрим другом свому чоловікові, облегчуючи йому труднощі життя, а жінка громадянка має допильнувати того, щоб загал наш не заломився у цих хвилинах, щоб і дальше використано кожну можливість і нагоду для поліпшення майбутнього народу. Все це можливе повторюю лише при умові збереження рівноваги духа, відпорности і поборення життєвих труднощів.

Наш нарід у майбутньому потребує здорової тілом і духом жінки, а не розслабленої істоти, якій треба постійної опіки та підтримки. Нашому народові потрібно жінки борця і жінки творця, а не розніженої нероби і на таку має сама себе виховати кожна наша жінка, якщо не хоче опинитися поза життям, не хоче бути утяжливою для родини і громадянства одиницею. А для такої самовиховни треба тільки доброї волі, треба тільки взяти себе в руки і з життєвих дрібниць не робити важних проблем та історичних подій. Про це мають памятати і одиниці і ціле суспільство, а перед усім над цим має попрацювати наше зорганізоване жіноцтво.

Рита К.

—o—

З нашого життя

Краків

Жіноча Секція при УОТ. останніми часами виявляла велику рухливість в улаштовуванні всяких імпрез. Головним побуджуючим чинником до того були потреби зібрати трохи грошей, потрібних для уряджения і пущення в рух дитячого садка у Кракові, який через брак відповідного приміщення та вугілля мусів на якийсь час припинити свою діяльність. Можливість дістати нове відповідніше приміщення та потреба умеблювати його і відремонтувати, що вимагає великих коштів і спонукали Жіночу Секцію до уряджения кількох дансінгів, які пройшли може з не таким великим матеріяльним успіхом, як би того орґанізаторкам хотілося, та все ж таки дещо дали, а головно збирали протягом кількох вечорів переважно нашу молодь і то всіх угруповань без вимку у своїй домівці і у своєму гурті. І цей моральний осяг вартий був труду.

І останні ширші сходини Жіночої Секції треба зарахувати до дуже цікавих. П-і І. Павликовська та інж. Л. Бурачинська поділились на тих сходинах своїми дуже цікавими враженнями з вечорів народньої ноші у Сяноці та Ярославі.

Секція приготовляє тепер ювілей Лесі Українки та має намічених кілька цікавих інших імпрез як вистава для дітей та інше. На жаль, через перенощення УОТ до іншої домівки праця мусить на якийсь час зменшити своє темпо, а брак відповідного приміщення не дає змоги відбувати ані ширших сходин, ані проб до намічених імпрез.

—o—

Вістки зі світу

Ґр. Телекі вмер від розриву серця

БУДАПЕШТ, 4. IV. — Несподівано помер голова мадярського уряду **гр. Телекі.** Про смерть ґр. Телекія випустили в четвер ранком таке повідомлення:

„Голова уряду й мадярський тайний радник ґр. Павло Телекі помер трагічно-несподівано".

Причиною смерти став розрив серця.

Одночасно й дружина пок. ґр. Телекія важко хора на серце. Вже від 10-ох днів вона перебуває в одній будапештенській санаторії. Її стан дуже поважний.

У четвер в год. 11-тій передполуднем **реґент Горті** явився в президії ради міністрів. Державний секретар голови уряду Барчі супроводив його до смертної постелі ґр. Телекія. Реґент Горті простояв біля постелі покійного кілька хвилин.

Життєвий шлях ґр. Телекія

БУДАПЕШТ, 4. IV. — **Ґр. Павло Телекі** вродився у старій шляхетській родині в Семигороді. З фаху був географом. Після наукових студій на будапештенському університеті присвятився науковій праці і став професором землезнання того ж університету. Політикою почав фактично займатися щойно після світової війни, коли Мадярщина опинилася під пануванням революційних елементів. У 1920 р. ґр. Телекі двічі творив уряд. У 1921 р. ґр. Телекі відсунувся від безпосередньої участи в політичному житті. Тоді то покійний кілька разів приймав участь у різних місіях. Щойно в 1938 р. ґр. Телекі вертається до політичного життя і стає міністром освіти в уряді Імредія. Після того, як Імреді уступив у лютні 1939 р., ґр. Телекі став головою мадярського уряду.

Пок. ґр. Телекі був рішучим прихильником співпраці з Німеччиною. Він проводив мадярську закордонну політику з непохитною рішучістю і змагав без огляду на натиск Заходу й Малої Антанти до того, щоби разом із Німеччиною та Італією розірвати кайдани версайського і тріянонського мирового договору.

Бардоші головою нового мадярського уряду

БУДАПЕШТ, 4. IV. — У четвер у полудне відбулося засідання мадярського уряду. Засідання було присвячене питанням, що виринули внаслідок несподіваної смерти ґр. Телекія. Засідання відбулося під проводом найстаршого мадярського міністра д-ра Керестеша Фішера. Мадярський уряд рішив уступити. Вже того самого дня вечером реґент **Горті** доручив **мін. Бардошієві** створити новий уряд. Мін. Бартоші погодився стати головою нового уряду.

Вістка про смерть ґр. Телекія миттю рознеслася по столиці. Вона викликала велике враження і глибокий жаль між членами сойму, що саме тоді зійшовся на звичайне засідання. На предложення предсідника сойм рішив пересунути речинець засідання на необмежений час. Уряд проголосив загальну жалобу. Закрили театри, кіна, всі музеї і бібліотеки. Мадярський міністр освіти др Гоман видав обіжник, щоби всі школи вшанували заслуги покійного ґр. Телекія. З таким самим обіжником звернулася церковна влада до управи віроісповідних шкіл.

Італійський амбасадор у Будапешті Рокко вшанував память покійного на конференції журналістів.

Причиною смерти ґр. Телекія стала недуга серця. Стан його здоровля особливо погіршився після ряду конференцій, що відбувалися останніми днями.

Обмеження великодніх торжеств у Ватикані

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 4. IV. — Внаслідок війни великодні торжества у Ватикані дещо обмежені. Понтифікальна Служба Божа в соборі св. Петра не відбудеться. Також не відбудеться церемонія уділення благословення з зовнішньої льоджії собору св. Петра юрбі вірних, зібраних на площі св. Петра. Зате Папа візьме особисто участь у Службі Божій у Великий Четвер, що її відправить один із кардиналів, та удасться в процесійнім поході до каплиці Павлінів. Папа має взяти участь у торжественному богослуженні у Велику Пятницю в Сикстинській каплиці та вислухає страстної проповіді на закінчення великопістних проповідей.

Найновіший тип німецького військ. літака

БЕРЛІН, 4. IV. — В заведеннях німецького воєнного промислу повстав новий боєвий апарат із двома кадовбами й двома пропелерами. Творцем і конструктором цього новітнього боєвого апарату є **дипл. інж. Курт Танк.** Цей апарат повстав у висліді останніх досвідів у ділянці летунської техніки і є поважним причином до повітряної переваги Німеччини. У звязку з будовою цього нового типу літака, німецька збройна сила дістала рішальну зброю в розвідчих діях. Прикмети конструкції двокадовбового апарату продукції Фокс-Вульф дозволяють розвинути досі небувалі боєві можливості. Незвичайна скорість і перевага в маневруванні над ловецькими літаками, як також озброєння в незвичайно справну зачіпну й оборонну зброю, як гарматки й скорострілі найновішої конструкції, роблять із цього літака незвичайно небезпечну зброю. Літак має два летунські мотори типу Арґус і має назву **„ФВ 189".** В кабіні між двома кадовбами міститься 3-особова залога. Вона може обсервувати й діяти з великою свободою й без якихнебудь труднощів.

——о——

Хорвати проти сербських метод

ЗАГРЕБ, 4. IV. — Тижневик „Католіцкі Тедник" обговорює промову православного сербського єпископа Миколи, що — як перший сербський православний священик виголошував проповіді в 1916 р. в соборі св. Павла в Лондоні — пізніше постійно виступав як прихильник Анґлії, а в останньому часі виголосив кілька промов у досить войовничому тоні.

Згаданий католицький часопис звертається в гострих словах проти міркувань єпископа Миколи на тему становища катол. Церкви супроти світської влади та заявляє, що прилюдна опінія сама може порівняти діяльність єп. Миколи з діяльністю якогонебудь із католицьких єпископів, католицького й православного духовенства, проповіді католицьких і православних священиків. Вкінці часопис ставить таке питання: „Де є більше практичної політики і хто голосніше кричить за дипльоматичну ініціятиву й політичні диктати?" і потім доходить до такого висновку: „Нашому католицькому духовенству формально не вільно належати взагалі до ніяких політичних партій".

Що думає Берлін про Югославію

БЕРЛІН, 4. IV. — Німецький посол у Білгороді **фон Герен** прибув до Берліна і зложив звіт про положення в Югославії. Також югославянський посол у Берліні Андріч виїхав до Білгороду, щоб навязати особистий контакт зі своїм урядом. Він має в наближчому часі повернутися знову до Берліна.

Загальна опінія йде в тому напрямі, що в положенні нема ніякої поправи, скоріше можна говорити про погіршення. Німецький уряд стоїть у найтіснішому звязку з союзними державами, особливо на південному сході Европи. Ця виміна поглядів служить до обосторонього вияснення положення та обмірковування всяких можливостей, що можуть зайти в розвитку подій у Югославії.

ФЛЯМАНДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У БРІСЕЛІ

БРІСЕЛЬ, 4. IV. — Брісельський університет, що досі був осідком французжчини й масонства, зреорґанізують у такий спосіб, що фляманський елемент гратиме в ньому першу ролю. Буде це зрештою зовсім природним наслідком виконання мовного закону. Хоч уже більше як 100 літ намагалися сфранцужчити Брісель і викинути звідти фляманський елемент, столиця Бельґії залишилася дальше в двох третинах фляманська. Тому реорґанізація брісельського університету це необхідна вимога справедливости. Після того, як уведуть фляманську мову на брісельському університеті, фляманці матимуть два університети. Другий фляманський університет є в Ґенті. Його заснували в 1916 р. за почином німецької влади.

За словами фляманського поета **Віса Менса** брісельський університет „свідомий своєї ґерманської місії, стане забороло́м фляманської народньої сили".

Новинки

КАЛЕНДАР

КВІТЕНЬ.

5. Субота — прмч. Нікона.
6. Неділя — 5. Посту.
7. Понеділок — Благовіщення.

—

— 3-МІСЯЧНИЙ КУРС ДЛЯ УЧИТЕЛЬОК ШКІЛ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА. На підставі дозволу Шефа краківського дистрикту (Відділ шкільництва) УЦК організує 3-місячний курс для учительок державних шкіл домашнього господарства. Курс почнеться дня 24. квітня 1941 р. в Криниці. На курс можуть бути прийняті: 1. Кандидатки, що покінчили 21 рік життя, а не мають більше між 40 літ. 2. Учительки, що мають гімназійну чи семінарійну матуру. 3. Особи, що мають середню освіту без матури, також внімково й ці особи, що омають лише 7 кл. народньої школи та мають господарську підготову й практику. Кандидатки обовязані скласти вступний іспит, а саме: шиття, крою та домашнього господарства (варення, порядки, прання). Кандидатки без матури, мусять крім того зложити іспит їхнього загально-освітнього знання. По закінченні курсу одержать учасниці виставлені дистриктом свідоцтва, що управлюватиме абсольвенток до удержання посад учительок державних шкіл домашнього господарства з українською мовою навчання. Оплата на курсі 40 зол. місячно. Подання разом із коротким життєписом та відписом шкільних свідоцтв надсилати якнайскоріше до Українського Центрального Комітету, Краків, Зелена 26. — Український Центральний Комітет у Кракові.

— ДО УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ ІЗ БУКОВИНИ И БЕСАРАБІЇ! Подається до відома, що представник УЦК обїхав табори з переселенцями в околиці Катовиць і Одербергу, — навязав із ними контакт та затвердив мужів довіря. З технічних причин обіздку перервав і щойно в найближчих днях, у міру можливости, переводитиме її дальше. — Український Центральний Комітет. 3х

— КУРС ДЛЯ САДІВНИЧОК В ЯРОСЛАВІ. Український Допомоговий Комітет в Ярославі улаштовує в днях 24. квітня до 22. травня ц. р. курс для садівничок в Ярославі в своїх льокалях. Зголошення на курс приймає УДК при вул. Собіського 11/I., год. 8—13 і 15—18 до 12. квітня. Від кандидаток *вимагане скінчення бодай кількох кляс середньої школи.* У винятковых випадках, коли кандидатка помітно духово розвинена і відзначається відповідною інтелігенцією, вистарчить і скінчення вселюдної школи. Оплата за курс 20 зол., для незаможних поважні знижки. Для всіх кандидаток запевнене приміщення в дівочім інституті (полекші в удержанні передбачені). Зі собою кандидатки мають *привезти постіль. Ведення садка по скінченні* курсу забезпечене й дуже добре платне. З уваги на велику недостачу садівничок всі, що тільки можуть, повинні посвятитися тій ділянці праці й уважати це за свій важний національний обовязок. Усіх свідомих українців *взиваємо заохочувати* молодь взяти участь у цьому курсі й працювати на полі дошкілля. — Український Допомоговий Комітет в Ярославі.

— КОНКУРС НА 15 ІНСТРУКТОРОК ДИТЯЧИХ САДКІВ. Потребуємо негайно 15 інструкторок дитячих садків для ведення практичних лекцій на курсах провідниць дитячих садків при УДК і Делегатурах, а опісля для помочі при наладнюванні дитячих садків на місцях і провірки та інструовання праці провідниць у дитячих садках. Винагорода інструкторок після умови. Відповідно до фактичних успіхів праці може бути згодом винагорода індивідуально підвищена. Зголошуватися можуть українки, що мають захоронкарську семинарію або вищу педагогічну освіту з покінченим курсом провідниць (подати — коли й де) та приктику в дитячих садках (коли й де). Подання з залученням короткого життепису та відписів особистих документів, заопініовані приналежними УДК, Делегатурами або УНО, вносити НАЙДАЛЬШЕ ДО 15. КВІТНЯ 1941 р. до Українського Центрального Комітету в Кракові, вул. Зелена 26. („Украінішер Гавптаусшусс ін Кракау, Ґрінештрассе 26). Кандидатки з-поза Генерал-Губернаторства на випадок заангажування будуть негайно рекламовані. — Відділ Шкільних Справ при УЦК. 3х

— ОБМЕЖЕННЯ ЗАЛІЗНИЧОГО РУХУ В ГЕН. ГУБЕРНАТОРСТВІ. Для поборювання спекуляції й відтяження залізничого руху від 12. квітня треба буде окремого дозволу на їзду залізницею.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): Збірка в селі Осовій 10.50, через УДК-Володава прислали: кооп. „Згода" Калеховичі 70, кооп. „Прогрес" Угрин 100, кооп. „Єдність" Сосновиця 20, Федорович Л. 5, Марцинюк М. 5; УДК-Радом за III. 1941 100, Андрій Рожак, Майдан Сінявський 20, УДК-Ясло 350, Олена Гречаник 2, УДК-Коросно (дохід із вечерниць) 100, Ізидор Кохан, Тудорковичі 5, Саломон Петро, Ряшів 50, Делегатура УДК-Дубецько 50. — Жертводавцям щире Спаси-біг! Датки просимо слати до Українбанку в Кракові, конто 2.331 з допискою: УЦК — Студ. Фонд.

Малий фейлетон

Вперта любов

Хай не дивує тебе, любий читачу й читачко, що саме про любов, та ще й ідеальну, вперту, берусь писати та саме тоді, як кожний уже наставляє свого носика, щоб нюхати отой весняний флюїд у повітрі.

Оце сьогодні, під самотній кавалірський вечір, „стрілило мені в голову" зайти не деінде, а до краківського УОТ-Просвіти. Зайшов і, звичайно, почав своїм репортерським носом, вухом і оком зазирати в усі кутки. Що там побачив — про це може іншим разом, бо оце ледви обійшов дві кімнати, аж чудо — щось немов гнівливо сопе, а далі починає немов справжню лайку! Лає й лає! І кого? Уявіть собі: вас, вас, шановні українські громадяни й громадянки города Кракова!! Та ще й як лає! Такої лайки ще в житті не доводилось чути!

І одного слова не зважусь повторити! Все ж милі мені мої мязи й мої кості! Краще жити з громадянством у добрій згоді.

Зібрав я свою відвагу, потиснув клямку й увійшов у кімнату. І просто остовпів: передо мною стояв один мій добрий знайомий, а перед порожніми полицями шаф стояв другий мій добрий знайомий та й ломив свої руки. Перший із них вдаряв кулаком об стіл і лаяв... громадянство Кракова.

— Збожеволіли, чи що? — думаю, та не вспів ще добре вскочити в кімнату, як обидва прискочили до мене та й: „Слава, Богу, що ви тут зявились!"

І починають:

— Уявіть собі, ще з початком війни поляки забрали й спалили цілу бібліотеку „Просвіти"! Та ми знову минулого року роздобули просто чудом нових тисячу книжок і, уявіть собі, майже половини їх уже нема. Нема й стільки! Делікатно кажучи: „розпозичили"! Урґуємо, пригадуємо, просимо, друкуємо в ґазеті, чорні листи вивішуємо — дарма! Камінь у воду! І не думайте, що хтонебудь: *професори, політики, діячі, референти!* Батьки й матері народу! Їх доні й сини! Словом: громадянство! Рідне громадянство! А щоб...

Я, через свій репортерський обовязок, мусів вислухати гору жалів моїх знайомих, щоб вкінці таки втовкмачити їм усю безглуздість, безосновність, неслушність, просто злочинність їхніх скарг і їхнього гніву на рідне „столичне" громадянство.

Бо скажіть же, любі старі й молоді громадяни й громадянки города Кракова, чи не по-вашому й не по-мойому боці правда, коли тверджу, що справжньої, більш ідеальної любови, як саме у вас, у ніякому іншому громадянстві нема! Любови твердої й упертої, любови ідеальної, духової, бо любови до рідної української книжки? І якже ж сміють мої два, на жаль, знайомі, відбирати вам предмет вашої найбільшої любови — книжку бібліотеки „Просвіти"?

І хай вони, оці несвідомі вороги культури й книжки, присилають вам урґенси, хай оповіщують у „Крак. Вістях", хай оголошують на свій сором, а вам на славу ваші прізвища на „чорних листах", ви, громадяни й громадянки, непохитно, твердо й вперто, як кожний твердий і впертий русин, тривайте в своїй непорочній, ідеальній і незломній любові до рідної української книжки! І хай вас жадні друковані „провокації" не захитають у вашій крицевій послідовності!

УОТ-Просвіта на те й є, щоб ширила в рідному, та ще й столичному громадянстві рідну книжку! І зась комусь відбирати від нас, громадян і громадянок, рідну книжку — предмет найвищої й найчистішої нашої любови!

Не віддамо! Якже ж культурній людині, та ще й столичному громадянинові й громадянці, бути без книжок у своїй хаті? До того ж не даром чейже належимо всі активно до УОТ-Просвіти!

Не віддамо й крапка!

Б. ДАН.

Чехи про Югославію

ПРАГА, 4. IV. — Чеський щоденник „Народні Політіка" помістив вступну статтю про положення Югославії. Він пише, що чехи спокійно стежать за подіями в Югославії. „Народні Політіка" пригадує, що досі всі народи, які позволили себе використати Англії, зустрінула страшна доля. „Коли Анґлія — пише чеський щоденник — намагається ширити погляд, що треба з напругою очікувати, як німці вийдуть з тієї афери, то можна сказати з великою імовірністю, що бажання стало батьком такого погляду. Німці не мають потреби відступати, але навпаки, — це мусять відступати ті, що все намагаються втягнути до загибелі малі народи. Вони агітують за пропащою справою, бо мусять за всяку ціну викликувати настрої сензації, щоб підтримувати надії у власному краю, що слабнуть.

Ніякими засобами не вдасться здержати нового впорядкування Европи, що йому служить пакт трьох великодержав. Цього не можуть припинити також і внутрішньо-політичні події в якомусь краю, без огляду на причини, що їх викликали".

—o—

Бльокують ріки і будують загороди проти повзів

БУКАРЕШТ, 4. IV. — З листів, що надходять до Букарешту, виходить, що до Мілянунак припливають дараби, навантажені розривними матеріялами й камінням, що призначені на те, щоби заблькувати канали й судоходні ріки.

До Румунії втікло 40 німецьких селян. Вони оповідають, що по югославянській стороні пограбували їм усі харчі й загрозили смертю на випадок утечі. На північ від Драви почали будувати панцирні укріплення.

ЛЕТЮЧКИ ПРОТИ НОВОГО УРЯДУ

БУДАПЕШТ, 4. IV. — З Білгороду надійшли вістки, що на цілій території Югославії, особливо Хорватії, розкинули летючки проти політики теперішнього уряду. Прокураторська влада доручила почати репресії проти поширювання тих летючок.

—o—

НІМЕЦЬКІ КАТОЛИКИ ДЛЯ ЦЕРКОВ У БЕЛЬҐІЇ

Німецькі католики орґанізують збірку на відбудову знищених церков у Бельґії. В першу чергу мають привернути до первісного стану всі церкви, що мають історичну вартість. Німецька влада обіцяла свою всебічну підтримку.

—o—

ДОПОМОГА НІМЦЯМ З ЮГОСЛАВІЇ

Ряд німецьких католицьких манастирів прийняв німецьких утікачів з Югославії. Один католицький шпиталь у Відні заявив готовість безплатно лікувати евакуованих хворих німців з Югославії.

—

— ФРАНЦУЗЬКИЙ монархістичний і націоналістичний щоденник »Аксіон Францез« домагається, щоб адміраліція давала французьким торговельним кораблям не символічну, але дійсну охорону.

— АНГЛІЙСЬКИЙ посол Шинвел пише на сторінках щоденника »Дейлі Мейл«, що від початку війни німці затопили 5 міліонів англійського торговельного тонажу. »В найближчих місяцях Анґлія дочекається зосередження всіх ворожих воєнних засобів. Це доведе до того, що британські кораблі щезнуть з хвиль моря, а англійські порти переміняться у мовчазні пустарі«

З українського життя

КРИНИЧЧИНА

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ У КРИНИЦІ

В суботу, 29. березня ц. р. відбулися звичайні річні Загальні Збори Союзу Українських Кооператив у Криниці. Збори відкрив голова Надзірної Ради дир. В. Попадюк та запропонував вибрати предсідника Зборів. На предсідника Зборів запропоновано дир. М. Янцуру з Фльоринки і сотн. О. Навроцького, голову УДК. Вибрано предсідником дир. М. Янцуру, який покликав на заступника предсідника п. Навроцького, на секретарів Зиновія Марцюка та Івана Гамбаля.

До порядку Зборів зголосив свої завваги дир. В. Пасічняк, який підкреслив, що Ревізійний Союз спирається не на статуті, затвердженому Загальним Збором 21. січня 1940 р., але на іншому статуті, який опрацював один з урядовців Союзу. Загальний Збір годиться не ставити справу статуту на порядок нарад із застереженням, якщо до місяця відбудуться в справі статуту Надзвичайні Загальні Збори. Протокол Надзвичайного Загального Збору з 25. IX. 1940 р. прийнято. Звіт із ревізії СУК та письмо Ревізійного Союзу відчитав ревізор Ревізійного Союзу. Звіт ю діяльности Дирекції й Надзірної Ради СУК здавали поодинокі члени Надз. Ради й Дирекції.

Над звітами вивязалася жива й довга дискусія. Голос забирали: І. Долішний (Милик), війт Т. Руденський (Мушина), Рибінський (Мушинка), дир. В. Пасічняк (Ростока Велика), о. О. Годунько (Щавник), м-р Яр. Спольський (Криниця), Омелян Поливка (Ростока Вел.), д-р І. Смолинський, сотн. О. Навроцький (Криниця) й інші.

В дискусії підношено способи оздоровлення кооперативного життя в Криниччині й праці СУК та видвигнено цілий ряд справ, що з їх полагнанням наладнається життя й праця в Криниччині. Дискутанти - селяни м. ін. підносили, що авторитарна система й у кооперації тільки тоді добра й успішна, коли уважно прислухується до голосу низових клітин, чи збору членів. Селяни зокрема підносили завваги, щоб інтелігенція не вносила й у кооперативне життя політичної боротьби й сварні, бо селяни вважають за найкращих інтелігентів тих, які тихо працюють і не обкрадають рідних установ. У висліді дискусії, хоч і підношено деякі заміти дотеперішній Дирекції зі сторони делегатів і Контрольної Комісії — уділено абсолюторію Дирекції і Надзірній Раді.

Зчерги приступлено до вибору нової Надзірної Ради. Вплинули дві лісти. Більшістю 17 голосів проти 7 вибрано Надзірну Раду другої лісти в такому складі: дир. М. Янцур (Фльоринка), о. Весоловський (Берест), Д-р І. Смолинський (Криниця), Суханич (Криниця - село), дир. Гаврило Мерена (Поляни), Лев Кобаній (Лосе), Василь Островський (Милик), дир. В. Пасічняк (Ростока Вел.), М. Шевчук (Віхромля Вел.); заступники: Василь Гребеняк (Злоцько), Адам Барна (Ясінчик), Дмитро Трохановський (Більцарева).

Це відрадне явище, що до нової Надзірної Ради ввійшли самі місцеві селяни - лемки і люди, які з ними від кількадесяти літ безпосередньо працюють, бо це дає запоруку гармонійної співпраці й успіхів.

Дальші точки Загального Збору, як ухвалення висоти зобовязань Союзу (ухвалено 300.000 зол.) і презенційної марки для Надзірної Ради — проходили вже пізнім вечором.

На Зборах були й представники німецької влади, м. ін. комісар міста п. Наве, який виголосив промову, підкреслюючи конечність вибрати до Надзірні Ради селян і тих інтеліґентів, що з ними безпосередньо працюють.

Треба підкреслити велике зацікавлення Зборами Союзу Кооператив, живу (може й загостру) дискусію та велику участь селян-лемків (около 40 делеґатів).

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20 [...]
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 230-3[9]
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Kra[kau,]
Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 1[02-79]